

mobilitás a pénzüntézet becsülete; az államnak magasabb közérdekből nem szabadna túrnie, hogy a hibáján kívül válságba jutott pénzüntézet a sokszor évtizedeken keresztül féltékenyen őrzött becsületét elveszítse, mert ez a becsület legtöbb esetben a nemzet vagyonának is egyik legértékesebb tényezője.

Ifj dr. Nagy Dezső

JOGGYAKORLAT

Közkereseti társaság kényszeregyességének kihatása a cég volt tagjára. A bpesti kir. törvényszék Ke-tanácsa Ke. 50320 39/1930. sz. a. a következő végzést hozta: Az előterjesztésnek hely nem ad. *Indokok:* A KeR. 92. §. 3. bek. akként rendelkezik, hogy az egyességnek az I. és II. bek.-ben megszabott joghatálya a közkereseti társaság hitelezőjével szemben általában a közkereseti társaság tagjai javára is beáll s ezen generális szabály alól kivételképen emeli ki ez a rendelethely azt az esetet, ha és amennyiben az egyességben esetleg más állapítottatott volna meg, vagyis ahhoz, hogy a közkereseti társaság tagjaira az egyesség joghatálya ki ne terjedjen, az szükséges, hogy ily irányban az egyességben kifejezett megállapítás legyen. Igaz ugyan, hogy a fenti rendelethely nem emlékezik meg külön a közkereseti társaság volt tagjairól, de a K. T. 88. §-ából s az azzal kapcsolatos joggyakorlatból folyik, hogy mivel a közkereseti társaság tagjai a társasági kötelezettségeikért egész vagyonukkal egyetemlegesen felelősek és pedig a K. T. 121. §-a értelmében a társaság feloszlásától vagy a társasági tag kilépésétől illetve kizárásától kezdve még további 5 éven át és pedig mindazon kötelezettségeikért, amelyek azon idő alatt keletkeztek, míg a társaság tagjai voltak, így ha kötelezettségük a társaságból kiválásuk dacára az eredeti mértékben fennáll, jogaik sem csorbulhatnak a társaságból történt kiválásuk folytán s ehhez képest a fentebb említett rendelethely csak úgy értelmezhető helyesen és a méltányosságnak is megfelelően, hogy az egyesség joghatálya ellenkező kikötés hiányában a közkereseti társaság azon volt tagjai javára is beáll, akik a K. T. 88. §-a értelmében a társasági kötelezettségeikért egyetemlegesen felelősek . . . Így semminemű törvényes akadálya nem volt annak, hogy B. L. a B. F. céggel és annak jelenlegi egyedüli tulajdonosával B. A.-sal együtt kérelmezze a Ke. eljárás megindítását, s a kifejtettekből önként folyik, hogy mivel B. L.

a céggel egyetemlegesen felel, sem külön fedezetet ki-mutatni, sem külön kvótát megajánlani nem tartozott és a hitelezőknek a céggel szemben tett azon nyilatkozata, hogy az 50 százaléknál kisebb kvótával is megelégszenek, B. L.-ra is önmagától kihat. Egyébként pedig B. L.-nak a Ke.-eljárásban való részvétele a hitelezőkre csak előnnyel jár, mert nevezett külön ingatlanilletősé-gét is a felosztandó vagyonba hozta be s így a fedezetet növelte.

Nem tudjuk osztani ezt az eszmemenetet, sőt azt a fennálló jogszabályok helyes értelmezése érdekében fe-lette aggályosnak is találjuk. Mindenekelőtt a KeR. ál-talános elvei szerint — amelyek, igaz, a R. szövegében csak burkoltan jutnak kifejezésre — általában több adós egységes egységű kérelmet és ajánlatot nem terjeszthet elő. A KeR. 1. §-a nem csak kényelemből használja „az adós“ megjelölést egyes számban. *Tury Sándor* Kornél ellenkező álláspontját kommentárom IV. kiadásá-nak 9. lapján igyekeztem megcáfolni. Az általam már kezdettől fogva képviselt ezt az álláspontot (v. ö. kom-mentárom III. kiad. 10. l.) most a Kúria is magáévá tette közvetve ama határozataiban, amelyekkel alább még foglalkozom, s amelyekben az egység felszabadító hatályát csak a közkereseti társaság, illetőleg a korlátol-tan felelős szövetkezet *aktív* tagjai javára ismeri el, míg a volt tagok tekintetében az eredeti tartozás érintetlen voltát állapítja meg, amiben benne van az, hogy a volt tagoknak semmi keresnivalójuk a társaság kényszer-egységében. Egyébként még *Tury* szerint is (kossen-tárja 10. 1. 3. j.) az anyagi jog szempontjából minden adós esetét önállóan kell megbírálni, úgy hogy az ugyan-azon eljárásba foglalás merő külsőség, amiből az érdem-leges döntésre semmi sem következik.

Továbbmenőleg ismételten kifejezésre jutott a bírói gyakorlatban az az elv, hogy a KeR. 92. §. 3. bek. felhí-vott rendelkezése a társaságnak csak ama tagjaira ter-jed ki, kik a Ke.-eljárás ideje alatt voltak tagjai a társa-ságnak, míg az, aki a Ke.-eljárás megindítása előtt vált ki abból, változatlanul a tartozás egész összegéért fele-lős. Így Bpesti Tábla 8. P. 10.209/1925. sz. (idézem kommentárom IV. kiad. 270. l.) Kúria P. 9150/1927. (idé-zem u. ott 278. l.). Ezt a gyakorlatot csak helyeselni lehet, mert a tagnak a társaságból való kiválását a K. T. úgy fogja fel, hogy a tag, e kiválásával a társaság hitelezőit ne hozhassa hátrányosabb helyzetbe és hogy ezért a ren-desnél jóval rövidebbre szabott elévülési idő alatt mint a társaság törvényes készfizető kezeze feleljen annak ama

tartozásaiért, amelyek még az ő gestiójának idejében keletkeztek. Ez a fontos közhiteli garancia menne veszendőbe, ha tagnak a kiválása után kért Ke.-eljárás során módjában állana a maga felelősségét a kvótára csökkenteni. A kezessel szemben kétségtelen a KeR. állásfoglalása abban a tekintetben, hogy a főadós kényszer-egyessége nem érinti a hitelező jogát a kezes irányában, hogy tehát a kezessel szemben ahhoz képest, vajjon a kezesség készfizető-e vagy közönséges kezesség, akár közvetlenül 100 százalék erejéig vagy a főadósan megkísérelt sikertelen behajtás után az „Ausfall“ erejéig fellép-hessen (KeR. 69. §. 3. bek., kommentárom IV. kiad. 269., 277., 281. 11.; dr. György Ernő, Kezesség, Bpest 19. 1.). Ugyanennek kell állania a K. T. 88. §-ában szabályozott törvényes kezesség esetében is, s jelesül akkor is, ha a volt tag Ke.-ajánlatát *per fas aut nefas* együtt tárgyalják a társasággal, mert az ő felelősségét ekkor is a reá vonatkozó külön anyagi jogszabályok szerint kell elbírálni. E külön szabályok lényege pedig az, hogy a társaság és a tag két különálló vagyoni jogi alany (ne vitasuk, vajjon az előbbi jogi személy-e), akiknek külön esődjük és külön kényszeregyességük van (v. ö. Kúria 91/1909., idézi dr. Szende Péter Pál, a keresk. törvény kézikönyve, Bpest 1927/195. 1. és Jogi Hírlap I. 1434. sz.).

Mindezzel szemben nincs súlya a megbeszélte döntés amaz érvének, hogy ha a tagnak kötelezettségei vannak, akkor jogai is kell hogy legyenek, mert a fentiekből ennek ellenkezője tűnik ki. Helyt nem álló az a következtetés is, hogy a volt tag külön fedezetet kimutatni és külön kvótát megajánlani nem volt köteles, mert látuk, hogy igenis külön és csak önmagára vonatkozó ajánlatot köteles előterjeszteni és azt az előírt adatokkal támogatni, s egyéb adat híján nem helytálló az 50 százalékon aluli kvótát elfogadó nyilatkozatnak a volt tagra vonatkoztatása sem, mert vele szemben külön elbírálásnak van helye. Végül az sem áll, hogy a volt tagnak e Ke.-eljárásban való részvétele a hitelezőkre előnyös, mert ő a fentiek szerint önállóan 100 százalékig felel, tehát egész vagyona amugyis a hitelezők kielégítésére szolgál, s így az eljárásba bevonása semmivel sem növelte a fedezetet.

dr. Mészlyény Artur.

Sérült hibája tárgyi felelősségnél. A vaspályák felősségét szabályozó 1874. évi XVIII. t.-c. 1. §-a szerint a vaspálya, ha üzeménél valaki életét veszti vagy testi sértést szenved, az ezáltal okozott károkért felel, „kivé-